

Sygn. akt II KK 158/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry

w sprawie **T. G.**

skazanego z art. 180a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 10 czerwca 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. z dnia 5 marca 2018 r., sygn. akt II
K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.
umarza postępowanie, kosztami procesu obciążając Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym z dnia 5 marca 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w W. uznał oskarżonego T. G. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 180a k.k., polegającego na tym, że w dniu 30 grudnia 2015 r. w W. na ul. E. nie

zastosował się do decyzji Starosty W. z dnia 10 stycznia 2013 r. numer (...) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami w ten sposób, że kierował po drodze publicznej samochodem marki A. o nr rej. (...) i za czyn ten wymierzył oskarżonemu karę grzywny wysokości 100 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawkiiennej na kwotę 20 zł. Nadto, Sąd zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary grzywny okres rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie, przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych. Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 6 czerwca 2018 r.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia wniósł Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok w całości, na korzyść skazanego T. G. , zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na wydaniu przez Sąd Rejonowy w W. w dniu 5 marca 2018 r. wyroku nakazowego o sygnaturze akt II K (...), skazującego T. G. za popełnienie występku z art. 180a k.k., w sytuacji, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone, co stanowi bezwzględną przesłankę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Konkludując, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego okazała się zasadna, co doprowadziło do uchylenia zaskarżonego wyroku i umorzenia, na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., postępowania w niniejszej sprawie.

Z akt sprawy wynika, że Sąd Rejonowy w W. , procedując w sprawie o sygn. akt II K (...) oraz wydając w dniu 5 marca 2018 r. wyrok nakazowy dopuścił się rażącego naruszenia przepisów art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., co skutkowało zaistnieniem

w przedmiotowej sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

W 2016 r. przed Sądem Rejonowym w W. pod sygn. akt II K (...) toczyło się postępowanie przeciwko T. G. o występki z art. 180a k.k., polegający na tym, że w dniu 30 grudnia 2015 r. w W. na ul. E. nie zastosował się do decyzji Starosty W. z dnia 10 stycznia 2013 r. numer (...) o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami w ten sposób, że kierował po drodze publicznej samochodem marki A. o nr rej. (...). Wyrokiem z dnia 6 maja 2016 r. Sąd Rejonowy uznał, że T. G. dopuścił się zarzucanego mu czynu i warunkowo umorzył postępowanie karne w stosunku do T. G. na okres próby wynoszący rok. Nadto, Sąd Rejonowy zasądził od T. G. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 500 złotych oraz koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa. Wyrok ten uzyskał status prawomocności z dniem 7 czerwca 2016 r.

W związku z niedochowaniem przez T. G. warunków umorzenia postępowania, w 2017 r., pod sygn. akt II Ko (...) toczyło się przeciwko niemu postępowanie o podjęcie warunkowo umorzonego postępowania. Postanowieniem z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie o sygnaturze akt II Ko (...), Sąd Rejonowy w W. podjął wobec T.G. warunkowo umorzone postępowanie w sprawie o sygnaturze akt II K (...) uwagi na nieuiszczenie świadczenia pieniężnego oraz unikanie kontaktów z sądem. Zarządzeniem z dnia 31 stycznia 2018 r. prawomocność przedmiotowego postanowienia została ustalona z dniem 30 stycznia 2018 r. Wówczas sprawa została zarejestrowana pod nową sygn. akt II K (...), a Sąd skierował sprawę na posiedzenie i w dniu 5 marca 2018 r. wydał wyrok nakazowy. Następnie zarządzeniem z dnia 8 maja 2018 r. Przewodnicząca II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w W. anulowała uprzednie stwierdzenie prawomocności postanowienia o podjęciu warunkowo umorzonego postępowania w sprawie II Ko (...), z uwagi na błędne uznanie korespondencji skierowanej do T. G. za doręczoną prawidłowo. Ostatecznie postanowienie z dnia 20 listopada 2017 r., sygn. akt II Ko (...) uprawomocniło się z dniem 6 czerwca 2018 r.

Trafnie wywodzi skarżący w kasacji, że zgodnie z art. 68 § 4 k.k. warunkowo umorzonego postępowania nie można podjąć później niż w ciągu 6

miesiący od zakończenia okresu próby, a bieg okresu próby rozpoczyna się w momencie uprawomocnienia wyroku. W realiach niniejszej sprawy oznacza to tyle, że roczny okres próby wyznaczony T. G. wyrokiem warunkowo umarzającym postępowanie, sygn. akt II K (...), prawomocnym z dniem 7 czerwca 2016 r. upłynął w dniu 7 czerwca 2017 r., a zatem postępowanie mogło zostać podjęte najpóźniej do dnia 7 grudnia 2017 r. Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie konsekwentnie podkreśla się, że w terminie 6 miesięcznym od zakończenia okresu próby, w którym można jeszcze podjąć postępowanie warunkowo umorzone, musi zapaść prawomocne postanowienie o podjęciu umorzonego postępowania (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r., sygn. akt I KZP 7/14). Po upływie okresu próby i dalszych 6 miesięcy nie jest dopuszczalne podjęcie postępowania. Dochodzi co do zasady do pełnej rehabilitacji sprawcy. Odżywa zatem domniemanie niewinności, a sprawca może uchodzić za osobę, która przestępstwa nigdy nie popełniła. (zob. *M. Królikowski, R. Zawłocki, Komentarz do Kodeksu karnego, część ogólna*, Warszawa 2017, s. 979).

Skoro w terminie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, to jest do dnia 7 grudnia 2017 r., nie zapadło prawomocne postanowienie o podjęciu warunkowo zawieszzonego postępowania, wykluczone jest podjęcie i dalsze prowadzenie postępowania w sprawie o ten sam czyn. Powstały w sprawie stan rzeczy osądzonej stoi na przeszkodzie nie tylko prowadzeniu nowego postępowania o ten sam czyn, ale także nie pozwala na kontynuowanie postępowania po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego to postępowanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt V KK 407/13).

W konsekwencji, przedmiotowy wyrok nakazowy został wydany z naruszeniem art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., które to uchybienie z kolei stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., w postaci obrazy powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*). Uchybienie to doprowadziło do skazania osoby, wobec której wcześniej prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne. Z powodu wskazanych powyżej okoliczności Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec T. G. .

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 638 k.p.k. obciążając nimi Skarb Państwa.

Z powodów wskazanych wyżej, należało orzec jak w sentencji.